

ERITYISLAPSIPERHEIDEN PALVELUT ON TURVATTAVA KORONAVIRUSPANDEMIAN AIKANA

Koronaviruspoikkeustilan aikana monia erityislapsiperheiden tukipalveluja, kuten lyhytaikaishoito ja henkilökohtaisen avun tunnit on lakkautettu tai ajettu minimiin. Perheiden henkilökohtainen tukiverkosto ei voi tässä tilanteessa auttaa ja ansiotyössä olevat vanhemmat joutuvat jäämään kotiin lasten kanssa. Suuressa osassa perheitä arjen vastuun kantaa yksi aikuinen. Lisäksi koulun ja päivähoidon arjen tuki on jäänyt pois ja etenkin vakavassa riskiryhmissä olevia lapsia ei sairastumisriskin takia voi päästää kodin ulkopuolelle. On myös perheitä, joissa laaja-alaista tukea tarvitseva lapsi ei kuulu riskiryhmään, mutta koulu on siirtynyt etäopiskeluun tai opetusta ei ole.

Poikkeustilan kuormittavuuden vaikutus erityislapsiperheiden tilanteeseen on näkyvässä jo ensimmäisen viikon jälkeen, eikä tilanteen kehittymistä ja kestoja voida tietää.

Erityislapsiperheissä lapsen hoidon sitovuus ja kuormitus on tässä poikkeustilanteessa huomattavasti lisääntynyt. Omaishoidon pysyväisohjeen mukaan hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana maksetaan sosiaali- ja terveystoimen vahvistamaa hoitopalkkiota edellyttäen, että omaishoitaja on lyhytaikaisesti (omaishoidettavasta johtuvista syistä) estynyt tekemästä työtään tai päätoimista opiskeluaan. Omaishoitolaain 5 §:n mukaan palkkion on vähintään 600 euroa kuukaudessa. Omaishoitolaain 6 §:n mukaisen indeksitarkastuksen jälkeen hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana maksettava hoitopalkkio on 1.1.2020 lähtien vähintään 816,18 euroa kuukaudessa (tekstiä täydennetty 25.3.2020).

Tässä poikkeustilanteessa erityislapsiperheitä tukevia toimia tulee suunnitella ja toteuttaa ennen kuin perheiden tilanteet kriisiytyvät. Perheitä ei saa ajaa tilanteeseen, jossa lapsen terveyden ja hyvinvoinnin turvaaminen aiheuttaa toimeentulon estymisen ja voimavarojen loppumisen.

Sosiaali- ja terveystoimen ohjeistaa kuntia turvaamaan heikoimmassa asemassa olevia poikkeusoloissa. Erityistä tukea tarvitsevia ihmisiä on autettava ja lapsen oikeudet turvattava mahdollisimman täysimääräisesti myös poikkeusoloissa. (STM 20.3.2020).

Erityislapsiperheiden palvelut on turvattava. On oltava rohkeutta tehdä päätöksiä nopealla aikataululla. Tämä voi tarkoittaa omaishoidon tuen määräaikaista korotusta hoidon sitovuuden ja kuormittumisen lisääntymisen perusteella. Palveluntarpeen arviointi tarvittaessa nopeasti ei saa jäädä tekemättä poikkeuslakiin vedoten.

Nina Korventaival, toiminnanjohtaja, Kehitysvammatuki 57 ry
Satu Mustonen, toiminnanjohtaja, Vammaisperheyhdistys Jaatinen ry
Marja Ruotsalainen, toiminnanjohtaja, Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ry
Pia Lemmetty, toiminnanjohtaja, Leijonaemot ry
Eeva Virkkunen, puheenjohtaja, Lasten omaishoitajat ry

